

smert pravega rojaka, kateri je za Slovence in njih rod in jezik ves živel, smert Ovsiškega fajmoštra, kateri je v 38. letu svoje starosti umerl za jetiko. Njegovo poslednje večje delo je povest v pesmi: Sedim sinov, ki je vsem Slovencem gotovo dopadla. Za naše „Novice“ je ves gorel in še na smertni postelji od njih govoril. Pred šterimi tjedni nam je poslal pesem v l. 10 in obljubil tudi v prihodnje veliko za nje pisati itd. Bog mu daj mir in pokoj! — Labudnica ta pa se glasi:

Nóvim Slovénским novicam!

Dobro jutro! Bog te sprim' danica!
Si vondèr že enkrat zasijala,
De Slovénška se zbudi modrica,
In ne bode vedno terdno spala?

Dolgo vsi Slovénci hrepeneli
Po željeni tebi so vodnici,
Mesce, tjedne, dneve, ure šteli, —
Up svoj spolnjen vidijo v resnici.

Kmetu, rokodelcu ti svetila
Per stanú njij raznih opravilih;
Mu kazala pota boš, pravila
Per številu njega del obilih:

Nógradniku snáziti, saditi,
Bóljšati, požlahtnovati terie;
Pléti, okopávati, koliti,
Oživljati nograđe zaterte.

Vsacimu boš svétovala zvésto,
Stan polájšati si marskdej sitin;
Se postaviti na bolji mésto,
Bodi mož si tudi že slavitin.

Kmétiči! zbudite se iz spanja!
Rokodelci, obertniki tudi.
Glejte! zarija tamò odganja,
Vsak za novim, boljim se potruđi!

Za zorníco to zvestó hodite,
In mèglè noč zad bi stala goste;
Svita, luči njene se deržite, —
Prave zgréšili stèzè ne boste.

Krajničan.

B.

Bernard Tomšič.

*Teško, prijatli! Je, ob enim lačen bitu,
In s šolskim ukam glávo si beliti!*

Jék novic od pokrajne.

Dolgo so razgled dajale
U jeziku nam sestrice,
De bi v lastnim vunder brale
Se od ljudstva tud' novice.

Družba kmétijska v Ljubljani
Jih dajati je sklenila,
In nadvojvodu Joani
Pervi list blagoslóvila.

Hvalijo namen v novicah,
Kmeta tudi podučiti;
Pri slovenskih jim sestricah
Sklenejo podporna bita.

In komú v oči ne sije
Vredno to prizadevanje?
Kdo, kter' je iz domačije,
Teh novic b' opušal branje?

Kaj umetin človek vstvári,
Kakšno rokodelstvo bođi,
Kdaj na žito céna vdari,
Kdaj voznik po njega hodi;

Poročila v domačijo;
Kakšnje je drugje orožje,
Skušnje lastne za kmetijo,
Kak' se kruh pridéla ložje. —

Vse to iz gotov'ga virja,
In več taciga boš zvedil,
De ne bodeš brez oštirja
Toljkrat rajtinge narédil. —

Zato so nam zadonele
V čelo vtisnjene njim lajnc,
Kmalo tudi so dežele
Jih zasišale pokrajne.

Torej radovednost vnéle
So ne le samó v rojakih,
Ač per ptajcih zaslovéle
U jeziku nam enakih.

Kakor nas učijo rade,
Táko radi jih berimo,
In zastarane navade
V novih znajdkih pozabimo!

Saj se bodo povračvale
Dane dvakrat pet petice,
K' so v kmetije prid se dale
Družbe kmétijske novice.

To je pesmica, ktera je nekako jek (odmev, oglas Echo) prejšnji, ki jo je zložil verli J. Žemlja, podpisan sicer Krajničan, a tedaj uže župnik v Ovsišču nad Kranjem, natisnjena v „Novicah“ 1843 v listu, v katerem je naznanjena smert dobrega Krajničana, ktero je zložil v Gajici temu prijatelj od dežele pokrajne premalo poznani, torej premalo čislani blagi učitelj — Bernard Tomšič.

Rodil se je Tomšič Bernard 26. aprila 1811. l. v Dobrépolji, kjer mu je oče Matija bil učitelj, preselil se zgodaj v Trebnje, hodil v šolo nekaj v Novomestu, nekaj v Ljubljani, po šesti latinski šoli bil malo časa v samostanu Tersatskem, nato pisar v okraju Černomeljskem, potem učitelj v Mirni Peči, naposled na Vinici, kjer je umerl 26. maja 1856.

V smislu tedanjega šolstva je ranjki pisariti in pevariti jel najprej po nemški, tajno ali sam za-se vže l. 1829, javno pak l. 1839, vendar koj o domačih, kranjskih stvaréh, v pesmih tudi po narodnih slovenskih. Perve spiske njegove je v vezani in nevezani besedi priobčevala nemška Carniolia na pr. II. l. 1839 — 40: Abschied von der Jugend; Am Vorabend des Johannisfestes zu Weiniz in Unterkrain; Gebräuche der Weinizer bei Hochzeiten, — bei Begräbnissen; Ueber die Verwechselung des Buchstaben *W* mit *B* in Krain. Carn. III. l. 1840 — 41: Weiniz in Unterkrain und seine Bewohner. Carn. IV. l. 1841 — 42: Treue Liebe; Trost in Leiden; Mädchenrache; Die menschlichen Wünsche; Das Grabmahl; Vertrauen; Der Selbstmörder; Die Liebesänger; Recrutenlied; Die Kaffehgesellschaft itd.

Kedar pa se prikažejo „Novice“, pozdravi jih koj Bernard Tomšič vesel od dežele pokrajne — z Vinice, in kakor v tej, tako se je tudi v naslednji pesmici oziral na prej opisanega pesnika slični dve v Kr. Čbelici III. 1832 (Gorenc-Dolenc) in nekoliko na priljubljeno Potočnikovo (Dolenska v Kr. Čbelici I. 1830), ter poje v „Novic.“ 1845 l. 8 na pr.: Gorenci-Dolenci (Gorenc. O svetim Mihelu — Vesel si Dolenc, — Rad bi te pri delu — Podpéral Gorenc! . . . Al men' za mošnico, — Za vino teb' mar — Na, vinsko slaščico! — Daj meni denar! — sklepa Dolenc).